

Göktyta

Göktyta häckar såväl i gles skog som i trädrika kulturlandskap. Artens tidigare starka minskning har avstannat och arten har ökat under senare tid. Förekomsten av lämpliga bohål tillsammans med tillgång på föda i form av myror på glesa gräsmarker är troligen avgörande. Flyttfågel.

Ekologiska krav

Göktytan är en sparsamt förekommande häckfågel i gles löv- och blandskog med gläntor, kantzoner och nyupptagna hyggen. Arten föredrar områden med kvarlämnade döda träd, stubbar, torrakor och hänsynsträd. Den finns också i större trädgårdar och parker. Särskilt finner man arten i mellan- och skogsbygdernas kulturlandskap där blandningen av hagmarker och glesa skogar utgör optimala häckningsbiotoper. Arten är beroende av torr och öppen mark där den kan finna sin viktigaste föda, marklevande myror. Den utnyttjar ofta naturbetesmarker eller relativt nyupptagna hyggen.

Boet läggs i naturliga håligheter eller i gamla hackspettbon i döda eller levande lövträd. Boplatsen kan vara i ett ensamt kvarlämnat träd eller inne i en skog. Häckningsreviret är ofta litet (något eller några få hektar) men de vuxna fåglarna kan födosöka upp till 1 kilometer från boet.

Utbredning och regionala skillnader

Göktytan är en sparsam häckfågel stora delar av landet. Förekomsten är glesare längst i söder samt i norra Sveriges inland och arten saknas längst i norr. Den är vanligast i områden med brutna landskap där det finns gott om lämpliga miljöer för häckning och födosök.

Indikator på skyddsvärd skog

Saknar signalvärde för skyddsvärda skogsmiljöer.

Faktorer som missgynnar eller hotar arten

Arten missgynnas när gles, variationsrik skog omförs till täta produktionsbestånd samt när extensivt utnyttjade ängs- och betesmarker i skogsdominerade bygder planteras igen.

Behov av hänsyn – allmänt

I normalfallet är god miljöhänsyn tillräckligt.

Miljöhänsyn vid skogsbruksåtgärder

- Undvik avverkning och andra skogliga åtgärder (markberedning, röjning, gallring) inom 100 m från boplatser under perioden 1 maj–20 augusti.
- Lämna alltid äldre lövträd med naturliga håligheter.
- Lämna hänsynträd vid avverkning, särskilt lövträd som asp, björk och rönn.
- Skapa gärna högstubbar.

Tips på ytterligare åtgärder som gynnar arten

- Håll ek- och björkhagar öppna genom att gallra bort inväxande gran och andra träd av igenväxningskaraktär. Extra värdefullt är om markerna kan hävdas genom bete.
- Var rädd om myrstackar vid avverkning och markberedning.
- Plantera inte igen inägor, skogslyckor eller andra öppna eller halvöppna ytor i eller intill skogsmark.
- Göktyta utnyttjar gärna holkar. Sätt upp djupa holkar (350–400 mm under öppningen) till hälften fyllda med sågspån och med en öppning på 32–38 mm. Holkarna ska vara täta utan springor. Placera gärna flera holkar nära varandra så att det finns lediga holkar när göktytan anländer.

Områdesskydd och frivilliga avsättningar

Häckande göktyta är i normalfallet inte i behov av områdesskydd eller frivilliga avsättningar.

Skogsvårdslagstiftningen

- Ta inte bort äldre vindfällen, högstubbar och torrakor, äldre träd vid ägo gränser och myrstackar, äldre lövträd (särskilt asp) i barrskog m.m., spara hålträd och andra biologiskt värdefulla träd, hassel, lind, lönn, ask och alm, eller bärande träd (SKVFS 7:8).
- Undvik skogsbruksåtgärder som kan skada hänsynskrävande miljöer, som t.ex. örtrika områden längs bäckar eller andra vattendrag, kärr och småvatten, områden vid källor eller källpåverkad mark, strand- och sumpskogar med naturskogs karaktär, äldre skog på uddar och öar, raviner, klyftor och blockmarker samt berg- och rasbranter, äldre hållmarksskog, äldre sandtallskogar, naturskogsrester, yngre brandfält, äldre trädbestånd med mycket hänglavar eller död ved, örtrika bestånd på kalkrika marker, äldre hassellundar, brynmiljöer, äldre skogsbeten samt igenvuxna hagmarker eller lövängar (SKSFS 7:17).
- Lämna en skyddszon utmed sjöar, vattendrag, kulturmiljöer eller mot öppen jordbruksmark oplanterad eller planterad med löv (SKSFS 7:22).

Lästips

Artfakta för göktyta. ArtDatabankens webbplats, <http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/102119>.

Populationsstorlek: 25 000 par

Populationsutveckling:

1980–2012: minskning 52 %
2001–2012: ökning 49 %

Rödlistestatus 2015: Livskraftig (LC)

Fågeldirektivets Bilaga 1: Nej